

Hur beteenden i trafiken kan påverkas och varför gör man inte som man borde?

Pontus Wallgren

Pontus Wallgren

- Design & Human Factors
- Sustainable Urban Mobility
- User involvement in product- and service design
- Design for behavioural change

Varför gör man inte som man borde?

- Normativ fråga – vem bestämmer vad som är rätt?
 - Vi skulle kunna prata om detta, men jag tänkte nog ändå prata om olika strategier för att ändra på folks beteende..

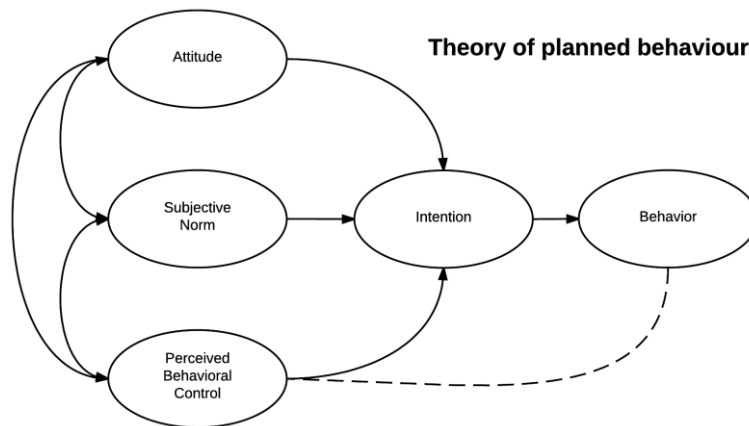
Vad får människor att ändra beteende?

- Beteendevetenskap
- Verksamhetsteori
- Praktikteori

Beteendevetenskapliga approacher

- Försök förstå och påverka beslutsfattande
- System 1 och 2 tänkande (snabbt och långsamt)
- För system 2 –modeller som t.ex. TPB (Ajzen)

Exempel: Cykla till jobbet

- Attityd
 - Blandning av olika tankar– jag kommer fram svettig, cykling är sport, Jag gilla att cykla, känner mig fri – sammantaget något negativ
- Norm
 - Alla kollegor åker bil, men de har just byggt ett nytt cykelgarage på jobbet, så ledningen vill nog att jag cyklar – sammantaget någon negativt
- Uppfattat kontroll
 - Jag har inget val, jag behöver göra ärenden på hemvägen
 - Jag tror inte att det finns en fin/trygg väg att cykla till jobbet
- Resultat
 - Jag cyklar inte till jobbet

Strategier

- Upplysning- presentera fakta som påverkar tro, attityder och normer (t.ex. kampanjer)
- Uppmuntra– extern motivation (t.ex. belöningar)
- Styr– gör det ”bästa” alternativet lättast (t.ex. Ta bort bilparkeringar, placera cykelparkeringen närmast entrén)
- Tvinga– Oftast genom att göra oönskade beteenden omöjliga (t.ex. Stänga av områden för biltrafik)

Beteendevetenskapliga approacher

- For system 1-tänkande
- Nudging
 - System 1 and 2 nudges

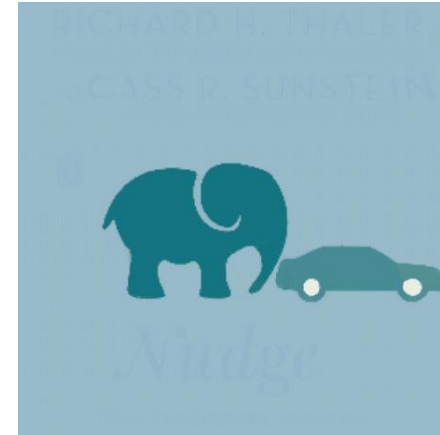
Nudging

Any aspect of the **choice architecture** that alters people's behaviour in a predictable way **without forbidding any options** or significantly changing their economic incentives.

To count as a mere nudge, the intervention must be **easy to implement** and **cheap to avoid**. Nudges are not mandates. Putting fruit at eye level counts as a nudge. Banning junk food does not.

Thaler and Sunstein (2008)

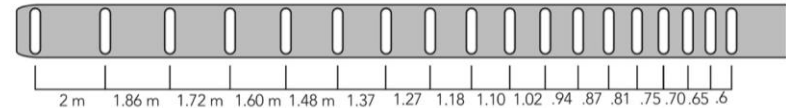
Nudge in action

Nudge från MeBeSafe

- Transverse stripes getting gradually closer
- Placement before unregulated intersections where accidents occur
- Road tape appears to last for a long-enough period of time

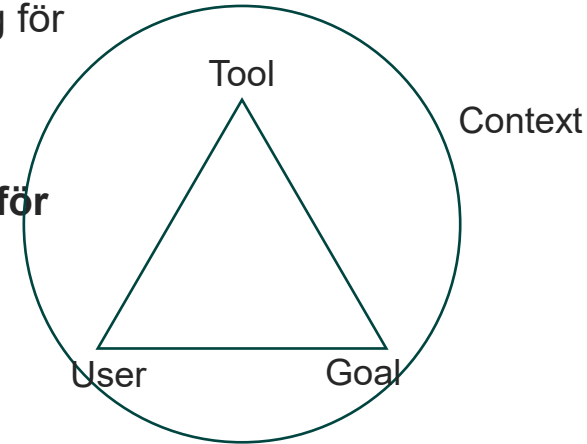

Att tänka på

- En nudge måste ske i beslutsögonblicket, många beslut tas innan man lämnat hemmet
- Att “nudga” beteende i trafik har visat sig svårt, det är så mycket i trafikmiljön som påverkar

Verksamhetsteori

- Verksamheten ger mening till människors handlingar
- Människor är involverade i verksamheter där man använder verktyg för att nå mål i en kontext
- Vi kallar detta för ett verksamhetssystem
- **Du kan designa produkter, tjänster och system som möjliggör för människor att nå sina mål på ett bättre sätt**

En favoritbild

- Utrustning som är anpassad efter användarnas behov
- En social aktivitet
- Som ställer krav på infrastrukturen

Möjliggör!

- För att ändra beteende måste man uppfatta att det är en möjlig förändring, Helena Strömberg kallar det "percieved action space"
- Därför måste vi designa hela transportsystemet på ett sätt som möjliggör förändring

Practice theory (praktikteori)

- Practice theory beskriver människor som bärare och förmedlare av socialt delade praktiker, sammankopplade och rutinmässiga mönster av vad man säger och gör
- Praktiker är inte designade, utan utvecklas över tid
- Praktiker kan utvecklas tillsammans med de som utför dem
- Produkter och tjänster kan underlätta förändringar av praktiker
- Du kan skapa kortsiktiga ”inbjudningar för experiment”

Vad är det att vara "en cyklist"?

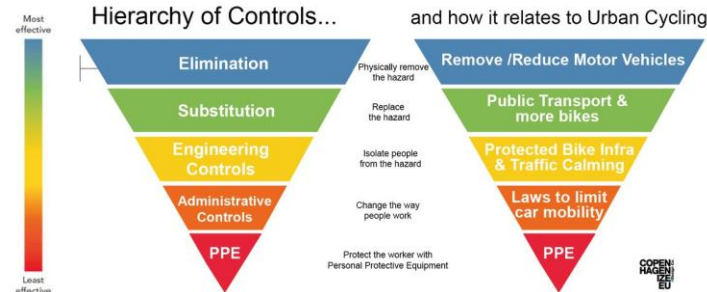

Olika teorier leder till olika lösningar!

- I morse stod det en sopbil på cykelbanan vilket tvingade ut mig på bilvägen
 - Handlade det om attityder och normer? –Kanske? Kan vi utbilda renhållningsarbetare om faran med att tvinga ut cyklister i vägen?
 - Var det en fråga om mismatch mellan renhållningsarbetarens utrustning och hens mål? -kanske? Kan vi omdesigna sopbilen så den inte måste lastas bakifrån och alltså kan parkera på gatan istället?
 - Handlade det om praktiker? “Det är så här vi gör, vi har alltid gjort så” – kanske? Kan vi skapa någon aktivitet där renhållningsarbetare kan testa att göra på något mindre farligt sätt, det kanske till och med visar sig att de föredrar att göra på det sättet?

Cykelhjälm användning, ett annat bra exempel

- Samhället vill att vi har cykelhjälm– stifta och övervaka efterlevnad av lagar, undervisa om faror (beteendevetenskap)
- En verksamhetsteoretisk strategi skulle kunna vara att utforma bättre och finare cykelhjälm, Hövding tror jag man kan säga var ett exempel. En annan lösning hade varit att omforma trafiksystemet så att det blir säkrare utan att personlig skyddsutrustning krävs
- En praktikteoretisk approach är att stifta hjälmlagar som bara gäller barn och hoppas att praktiken finns kvar när barnet blir vuxet.

Strategier för beteendeförändringar

- Vi kan använda beteendevetenskap– informera, knuffa, tvinga, nudge...
- Vi kan utveckla produkter och tjänster som möjliggör – Bättre utrustning, bättre infrastruktur, bättre fordon, bättre tjänster...
- Vi kan göra det möjligt för människor att testa nya praktiker, kanske kommer de att omdefiniera sig själva?

Jag hoppas att jag visat att alla strategier är relevanta, men att ingen förmodligen funkar jämt?

- Du kan utforma världens finaste cykelbana, men om inte cykling är något som folk uppfattar som något man kan ägna sig åt så kommer den inte att användas
- Du kan ha världens mest entusiastiska cyklist, men om det inte finns någon rimligt användbar cykelväg kommer personen inte att cykla
- Du kan göra världens bästa informationskampanj, men om folk inte har tillgång till cyklar kommer de inte att cykla

Tack för att ni lyssnat!

- pontus.wallgren@chalmers.se

CHALMERS